

BILDANDE AV NATURRESERVATET ÖKNASKOGEN I ÖREBRO KOMMUN

BESLUT

Med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken förklarar Örebro kommun det område som utmärkts på bifogad karta som naturreservat. Reservatet har den avgränsning som framgår av bifogad karta och med de gränser som slutligen utmärks i fält.

Med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. (1998:1252) fastställer Örebro kommun bifogad skötselplan med mål, riktlinjer och åtgärder för reservatets skötsel och förvaltning.

I enlighet med 2 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. (1998:1252) ska Örebro kommun vara förvaltare av naturreservatet.

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET

Reservatets namn:	Naturreservat Öknaskogen
Kommun:	Örebro
Län:	Örebro
Lägesbeskrivning:	Omedelbart väster om Vivalla och Lundby ca 4 km NV om Örebro centrum
Församling/Socken:	Eker och Mikael's församlingar
Terrängkarta:	10F NV Örebro
Fastighetskarta:	10F 5c
Naturgeografisk region:	26. Skogslandet omedelbart söder om norrlandsgränsen
Kulturgeografisk region:	12. Mälardalens odlingsbygder
Area:	70,1 ha
Fastigheter och ägare:	Eker 14:159, 14:174, Mikael 2:51, 2:52, 2:54, 2:55, 2:70-72 och 2:96, ägare Örebro kommun samt Mikael s:20 med samfällt ägande
Förvaltare:	Örebro kommun, Stadsbyggnad
Tillsynsmyndighet	Örebro kommun, Miljönämnd

SYFTE

Syftet med Naturreservatet Öknaskogen är att långsiktigt säkerställa och utveckla ett bostadsnära grönområde med höga rekreations- och naturvärden. Öknaskogen ska präglas av naturskogslik barrdominerad blandskog samt lövdominerade blandskogs-partier främst mot bebyggelsen. Skötseln ska inriktas på att öka upplevelsevärde och de biologiska värdena genom att behålla och skapa en flerskiktad artrik skog med stort inslag av gamla grova träd, död ved och rik flora. Samtidigt ska säkra och upplevelserika stigstråk, entréer och rastplatser skapas för besökare. Skogen utmed huvudstigarna ska vara öppen och inbjudande.

SKÄL FÖR BESLUTET

Skyddet av Naturreservatet Öknaskogen är en viktig del av arbetet med att uppnå Örebro kommuns miljömål för Levande skogar och genomförandet av målen i program för Örebro gröstruktur.

Naturreservatet ligger i direkt anslutning till de stora bostadsområdena Vivalla och Lundby och är redan idag ett populärt ströv- och friluftsområde för allmänheten. Området är lättillgängligt och genom skogen löper en motions slinga samt en mängd småstigar. De olika skogstyperna kommer att utgöra ett spännande område för lek, undervisning och friluftsliv.

RESERVATSFÖRESKRIFTER

För att tillgodose syftet med reservatet beslutar Örebro kommun med stöd av 7 kap 5,6 och 30 §§ miljöbalken om nedan angivna föreskrifter.

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att förfoga över mark- och vattenområden inom reservatet.

Utöver vad som annars gäller är det förbjudet att:

1. spränga, schakta, gräva eller bedriva täkt i någon form
2. anlägga nya vägar, stigar och rastplatser annat än de som anges i fastställd skötselplan
3. framdraga mark- eller luftledning
4. uppföra helt ny byggnad eller annan fast anläggning annat än för pedagogiska syften eller rekreation
5. införa för trakten främmande växt- eller djurart
6. anordna upplag annat än tillfälligt i samband med områdets skötsel
7. använda kemiska bekämpningsmedel eller växtnäringsämnen
8. utföra avverkning, röjning eller annan skoglig åtgärd
9. bedriva jakt

Undantag från reservatsföreskrifterna:

1. Föreskrifterna utgör inte hinder för de åtgärder som erfordras för reservatets vård och skötsel.
2. Ovanstående föreskrifter utgör inte hinder för drift och underhåll av befintliga byggnader, vägar, stigar, kablar, ledningar och andra anläggningar. Planerade åtgärder som påverkar omgivande mark eller vegetation utanför det närmaste anläggningsområdet får utföras först efter samråd med förvaltaren av naturreservatet. I akuta fall (t.ex. strömavbrott eller vattenläcka) kan samråd ske i efterhand.
3. Stigar får dras om och rastplatser anläggas i naturreservatet om det inte motverkar syftet med beslutet
4. Jakt får endast bedrivas i form av skydds jakt i samråd med tillsynsmyndigheten, Örebro kommuns Miljönämnd. Eftersök av skadat vilt får ske utan föregående samråd.

Föreskrifterna enligt 7 kap 5§ miljöbalken träder i kraft 2010-07-15.

B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § miljöbalken om skyldighet att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheterna förpliktas tåla de åtgärder som behövs för områdets vård och skötsel.

C. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap 30 § miljöbalken

Utöver vad som annars gäller är det för allmänheten förbjudet att:

1. förstöra eller skada fast naturföremål
2. medvetet skada växt- och djurliv (ex. gräva upp växter)
3. inte ha hunden kopplad
4. göra upp eld annat än på anvisad plats
5. ställa upp husvagn utan tillstånd från förvaltaren av naturreservatet
6. framföra motorfordon
7. parkera annat än på anvisad plats
8. rida annat än på anvisade stigar/vägar
9. sätta upp skylt eller liknande anordning annat än tillfälligt.

Undantag från reservatsföreskrifterna:

1. Motorfordon får användas av personer med rörelsenedsättning
2. Fast anordningar ex. orienteringskontroller eller snitslade spår kan anordnas efter samråd med förvaltaren av naturreservatet

Enligt 7 kap 30 § miljöbalken gäller ordningsföreskrifterna omedelbart efter att de trätt i kraft, även om de överklagas.

Ordningsföreskrifterna enligt 7 kap 30§ miljöbalken träder i kraft den 2010-07-15.

ÄRENDETS BEREDNING

Öknaskogen ingår som ett område med mycket höga värden i Örebro kommuns grönstrukturprogram där främst skogens sociala värden poängterades.

KOMMUNENS BEDÖMNING

Örebro kommun bedömer att ett naturreservat i det aktuella området är förenligt med kommunens översiktsplan och med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap miljöbalken.

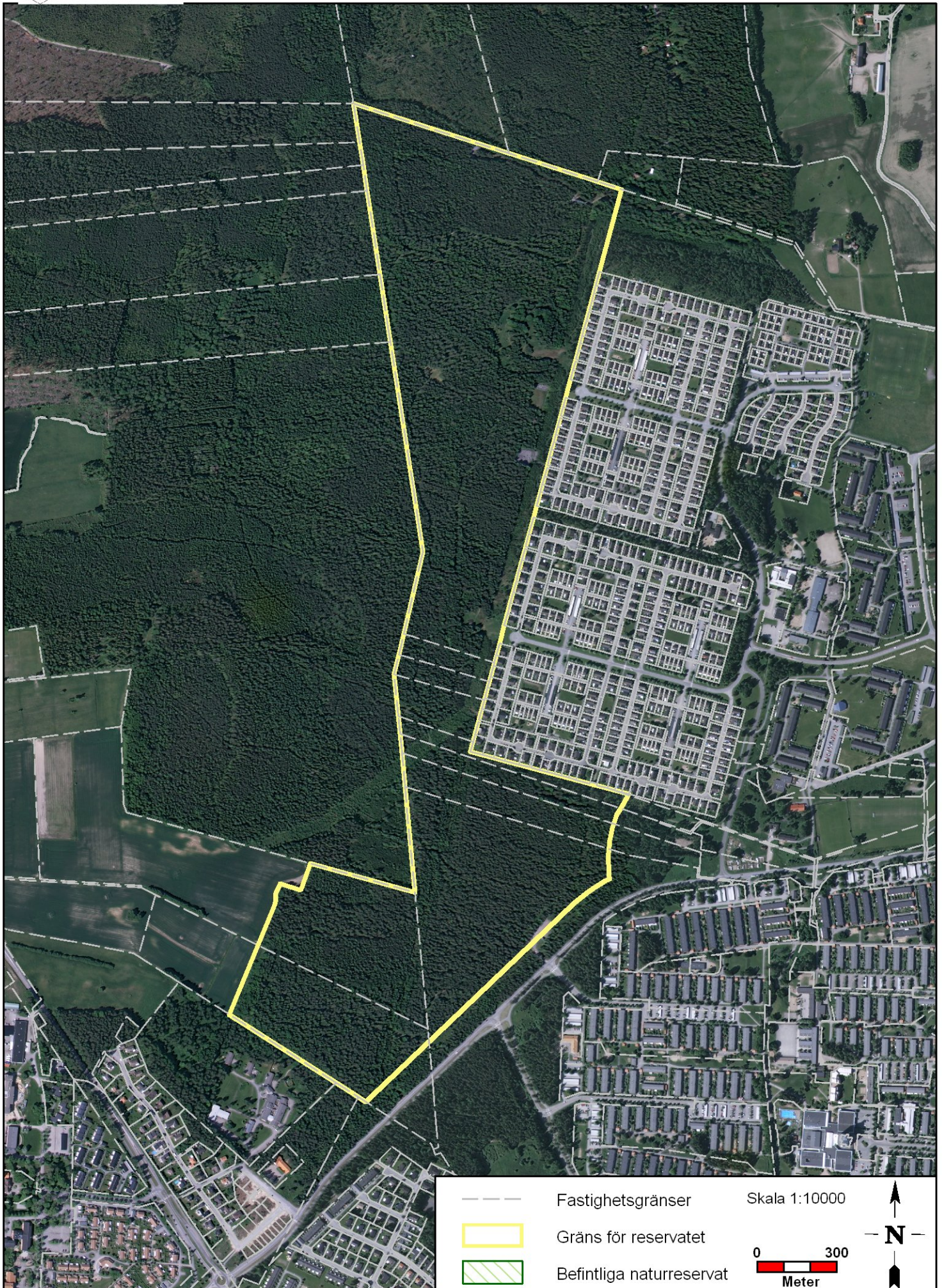
Örebro kommun finner vid en vägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken att det för att skydda och bevara ovanstående natur-, kultur- och friluftsvärden finns skäl att besluta om att bilda ett naturreservat i området samt att förordna om föreskrifter för att skydda området samt att fastställa en skötselplan.

Beslut i detta ärende har fattats av Kommunfullmäktige

Bilagor

1. Gränser för Naturreservatet Öknaskogen

Detta beslut kan överklagas till länsstyrelsen enligt 19 kap 1§ Miljöbalken.

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET ÖKNASKOGEN I ÖREBRO KOMMUN

1. Syfte

Syftet med Naturreservatet Öknaskogen är att långsiktigt säkerställa och utveckla ett bostadsnära grönområde med höga rekreations- och naturvärden. Öknaskogen ska präglas av naturskogslik barrdominerad blandskog samt lövdominerade blandskogs-partier främst mot bebyggelsen. Skötseln ska inriktas på att öka upplevelsevärde och de biologiska värdena genom att behålla och skapa en flerskiktad artrik skog med stort inslag av gamla grova träd, död ved och rik flora. Samtidigt ska säkra och upplevelserika stigstråk, entréer och rastplatser skapas för besökare. Skogen utmed huvudstigarna ska vara öppen och inbjudande.

2. Beskrivning

2.1 Administrativa data

Reservatets namn:	Naturreservat Öknaskogen
Kommun:	Örebro
Län:	Örebro
Lägesbeskrivning:	Omedelbart väster om Vivalla och Lundby ca 4 km NV om Örebro centrum
Församling/Socken:	Eker och Mikael's församlingar
Terrängkarta:	10F NV Örebro
Fastighetskarta:	10F 5c
Naturgeografisk region:	26. Skogslandet omedelbart söder om norrlandsgränsen
Kulturgeografisk region:	12. Mälardalens odlingsbygder
Area:	70,1 ha
Fastigheter och ägare:	Eker 14:159, 14:174, Mikael 2:51, 2:52, 2:54, 2:55, 2:70–72 och 2:96, ägare Örebro kommun samt Mikael s:20 med samfällt ägande
Förvaltare:	Örebro kommun, Stadsbyggnad (naturdelen), Kultur och Fritid (motionsspår)
Tillsynsmyndighet	Örebro kommun, Miljönämnd

2.2 Naturförhållanden

Skyddet av Naturreservatet Öknaskogen är en viktig del av arbetet med att uppnå Örebro kommuns miljömål för Levande skogar och genomförandet av målen i program för Örebro grönstruktur.

Naturreservatet ligger i direkt anslutning till de stora bostadsområdena Vivalla och Lundby och är redan idag ett populärt ströv- och friluftsområde för allmänheten. Området är lättillgängligt och genom skogen löper en motions slinga samt en mängd småstigar. De olika skogstyperna kommer att utgöra ett spännande område för lek, undervisning och friluftsliv.

Topografi och markförhållanden

Öknaskogen består av ett ganska flackt område, men två höjdlägen sticker upp i östra delen intill bostadsområdet Lundby. Dessa har skapats av schaktmassor som lagts upp då bostadsområdet anlades. Vintertid används de flitigt som pulkabackar. Bergarten i området är granit och denna täcks av det finkorniga materialet silt. Skogsområdet innehåller djupa avvattade skogsdiken.

Växt och djurliv

Skogen består till största delen av tall och granskog med bl.a. blåbär, ängskovall, harsyra, ekorrhör och skogsstjärna i fältskiktet. På de fuktiga myrmarkerna växer tall och buskarna skvattram och odon. Där det är riktigt blött kan man också hitta vitmossor, ängsull och tranbär.

Området har ett rikt fågelliv med förekomst av bl.a. flertalet arter hackspettar.

Sammanställning rödlistade (2015) arter

Kungsfågel	VU
Gulspurv	VU
Spillkråka	NT

2.3 Historisk och nuvarande markanvändning

Området köptes av Örebro kommun i samband med utvecklingen av bebyggelsen av Vivalla-Lundby under 1960- och 70-talen. Delar av området avverkades i samband med försäljningen till kommunen. Vid detaljplaneläggningen blev området klassat som parkmark, men har skötts som rekreationsskog med motionsspår och pulkabacke.

2.4 Bevarandevärden för friluftslivet

Området har ett stort värde som närnatur för dom stora bostadsområdena Vivalla och Lundby. Området beräknas få allt större betydelse för örebroarnas möjlighet till rekreation, i samband med ökad bebyggelse i närområdet. Området går också att nå med busstrafik vilket gör det tillgängligt för många.

2.5 Pedagogiska bevarandevärden

Området ligger relativt nära förskolor och daghem i Lundby och Vivalla, vilket gör det lämpligt som besöksobjekt. Ett naturskogsliknande område nära bebyggelse har ett stort pedagogiskt värde, särskilt när det gäller kunskapen om ekologi och biologisk mångfald.

2.6 Litteratur

- Löfgren, L. 1995 (ms). *Örebros kommunägda skogar. Naturinventering – skötselråd*. Örebro kommun.
- Sandström, U. (red.) (2006). *Program för Örebro grönstruktur. Örebro med närmaste omgivning*. Örebro kommun.

PLANDEL

3. Allmän målsättning

Målsättningen med naturreservatet är att behålla ett värdefullt naturområde med höga värden för friluftslivet. Såväl natur- som kultur- och friluftsvärden ska vårdas och utvecklas för att långsiktigt säkerställas. I naturreservatet ska det finnas en omväxlande natur, med allt ifrån små kärr och skvattrammyrar till en lövrik barrdominerad skog. Större delen av skogen kommer att få en mer naturskogslik prägel. Viktiga strukturer för den biologiska mångfalden, såsom död ved, gamla grova träd och lövträd, ska öka i mängd. Stigar, vandringsleder, rastplatser och andra friluftsanordningar ska underhållas för att även i fortsättningen göra området lättillgängligt.

4. Skötselområden med mål och åtgärder

Reservatet har indelats i tre skötselområden:

1. **Barrdominerad blandskog**
2. **Rekreationsytor**
3. **Serviceanordningar för besökare**

Skötselområde 1: Barrdominerad blandskog

Beskrivning

Till största delen talldominerad barrblandskog, med björk, asp och enstaka andra lövträd. Skogen är varierad med fuktiga sänkor, frisk granskog och tallmyrar. I skötselområdet finns också ett antal små kärr och myrar. Lövandelen är ställvis högre, framför allt i fuktiga delar. Större delen av skogen är mellan ca 20 och 90 år, men det finns äldre bestånd på upp emot 150 år. Det finns också några björkdominerade ungs kogar och ett yngre lövbestånd i en igenväxande ledningsgata.

Mål

Gammal och varierad barrblandskog med rik tillgång på död ved och ett naturligt högt inslag av lövträd och gamla träd. Dominerande träslag är tall, gran, björk och asp. Kantzonen mot Vivalla och Lundby vårdas med hänsyn till de boende. Hänsyn tas till estetiska värden och skogen ska kännas trygg att vistas i.

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Andelen lövträd är minst 20 %.
- Mängden död ved är minst 15 m³/ha.

Skötselåtgärder

- Eventuellt luckhuggning, ringbarkning och veteraniseringsåtgärder för att påskynda process mot ett mer naturskogsartat tillstånd.
- Eventuellt småskalig röjning och gallring i kantzonen mot bebyggelsen och i övrigt för att säkra estetiska värden och för att skogen ska kännas trygg att vistas i.

- Eventuellt småskaliga åtgärder som syftar till att gynna den biologiska mångfalden i området.
- Eventuellt igenläggning av avvattnande skogsdiken för att återställa en naturlig hydrologi.
- Eventuellt tillskapande av större öppna vattenytor genom igenläggning och breddning av grävda diken.
- Farliga träd fälls vid behov in mot skogen och får ligga kvar.
- I övrigt fri utveckling.

Skötselområde 2: Rekreationsytor

Beskrivning

Upplag för schaktmassor som formats till en pulkabacke, äldre fotbollsplan och tennisplan i nära anslutning till Lundby, samt större parkeringsyta och entré i områdets sydöstra del.

Mål

Ytorna sköts för att skapa största möjliga rekreationsvärde för närboende. Exempelvis pulkabacke, motions, lek- och spelytor.

Skötselåtgärder

- Öppethållande av lek- och spelytor genom lämpliga maskinella åtgärder.
- Röjning och gallring för att skapa en ljus och öppen lövbård runt pulkabacken.
- Eventuell småskalig röjning och gallring för att säkra estetiska värden och för att skogen ska kännas trygg att vistas i.
- Farliga träd fälls vid behov in mot skogen och får ligga kvar.
- Eventuellt tillskapande av småvatten på tidigare fotbollsplan.

Skötselområde 3: Anordningar för friluftsliv

Beskrivning

Skogen innehåller ett rikt stigsystem. Här finns också elljusspår och på vintern prepareras skidspår. Parkering och motionsstart finns i områdets södra del. Flera ingångar till området finns, framför allt från Vivalla och Lundby i öster.

Mål

De friluftsanordningar som är angivna på kartan i bilaga 1 ska bibehållas och vårdas. Besökare ska kunna orientera sig i och hämta kunskap om reservatet på plats, samt med hjälp av enklare informationsmaterial på kommunens hemsida på internet. På informationsskyltar vid stora ingångar ska det finnas information om naturreservatets naturvärden, kulturvärden och historik. På skyltarna ska det också finnas kartor.

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Minst två informationstavlor i gott skick finns.
- Väl markerade stigar enligt bifogad karta underhålls.
- Minst en rastplats i gott skick finns.

- Det finns information om naturreservatet på Örebro kommuns hemsida.

Skötselåtgärder

- Flytt av den södra entrén för att binda ihop den med stigstråk från Hjärstaskogen.
- Røjning och säkring kring de stigar och rastplatser som är angivna på kartan i skötselplanen.
- Årlig tillsyn av stigar, rastplatser och informationstavlor.

5. Övrigt

Jakt

Jakt får endast bedrivas i form av skydds jakt.

Förvaltning

Reservatsförvaltare är Örebro kommun.

Reservatsgränsmarkeringar

Reservatets gränsmarkeringar ska underhållas i enlighet med Naturvårdsverkets anvisningar.

6. Uppföljning

Uppföljning av skötselåtgärder

Förvaltaren ansvarar för att följa upp och dokumentera skötselåtgärder. Dokumentationen bör ske med både anteckningar och fotografier. Skötselåtgärderna ska följas upp för att kontrollera att de genomförda åtgärderna överensstämmer med målen för skötselområdena. Status före och efter utförda skötselåtgärder ska dokumenteras.

Uppföljning av bevarandemål

Förvaltaren gör uppföljning av bevarandemål i reservatet enligt särskilt uppföljningsprogram.

7. Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Skötselåtgärd	Var	När	Prioritet	Finansiering
Røjning och gallring för ökad lövandel, samt frihuggning av naturvärdesträd.	1	Vid behov	1	Reservatsanslag
Öka mängden död ved.	1	Löpande	2	Reservatsanslag

Tillsyn, underhåll och säkring av stigar, informationstavlor och rastplatser.	1, 2 och 3	Årligen	1	Reservatsanslag
Röjning och gallring intill pulkabackarna	2	Vid behov	1	Reservatsanslag
Röjning och gallring i kantzonen mot husen.	1	Vid behov	2	Reservatsanslag
Tillskapande av småvatten	1,2	Eventuell åtgärd	2	Reservatsanslag
Iordningsställande av aktivitetsområden vid de gamla grusplanerna i norra delen av reservatet	1	Inom 5 år från beslutsdatum	1	Reservatsanslag
Flytt av entrén i söder	3	Inom 5 år från beslutsdatum	2	Reservatsanslag
Röjning och gallring samt eventuellt tillskapande av lekytor där den nya entrén skapas	2	Inom 5 år från beslutsdatum	1	Reservatsanslag
Underhåll av pulkabackar	1	Årligen	1	Reservatsanslag
Uppdatering av entréskyltar	1, 2	Inom 5 år	2	Reservatsanslag

Bilagor:

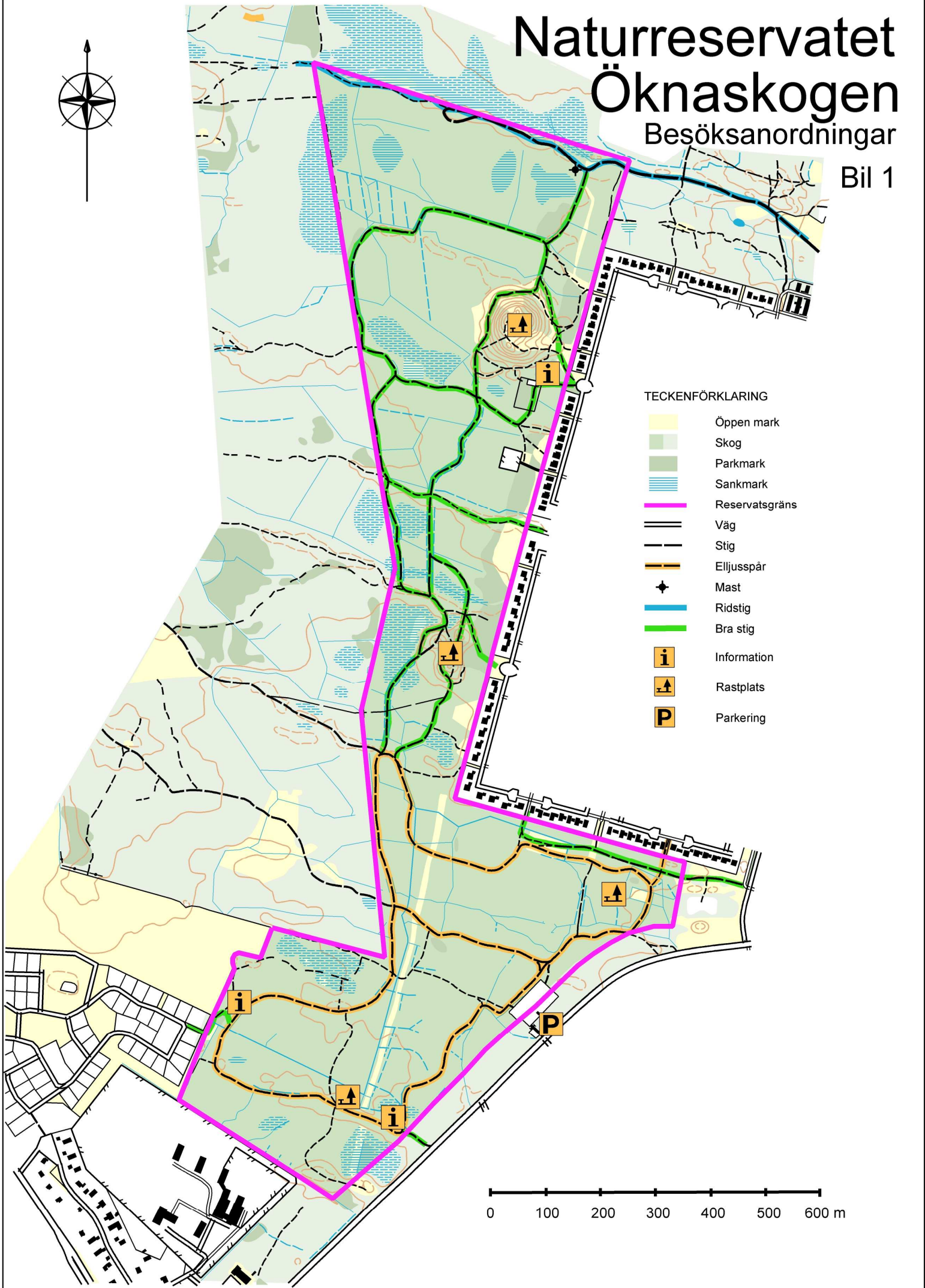
Bilaga 1 Karta med besöksanordningar

Bilaga 2 Karta med skötselområden

Naturreservatet Öknaskogen

Besöksanordningar

Bil 1

TECKENFÖRKLARING

- Öppen mark
- Skog
- Parkmark
- Sankmark
- Reservatsgräns
- Väg
- Stig
- Elljusspår
- Mast
- Ridstig
- Bra stig
- Information
- Rastplats
- Parkering

0 100 200 300 400 500 600 m

Naturreseptatet Öknaskogen

Skötselområden

Bil 2

